

M. RIBNIKAR

AKT, 1953

DOBRE SENKE

Poverujem da postoje Dobre Senke. I tražim ih. Tražim u preplitanju koraka ljudskih. Tražim u smeću pijanih trotoara. Tražim u sitnom lepetu ptičjih krila. Tražim.

Slučajno promakne leptirast osmeh žene. Pomislim: to je! Ali, osmeh za tuđe oči leprša. I ja govorim: „Ne, moja Dobra Senka nema krive noge, ni veštačke trepavice.“

Slučajno, sasvim slučajno, okrzne me pseći umiljat pogled dečaka. Pomislim: možda se u dečje oči moja Dobra senka skrila. Ali, dečak protrlja nosić uz izlizani rukav neke žene. I ja kažem: „Moja Dobra Senka živi samo za mene i nema šapice izmazane mastilom.“

I opet dalje tražim.

Tražim u bolesnoslomljenom glasu kolportera. Tražim u zatvorenim licima ljudi pod ukrštanjima neonskih očiju Grada. Tražim u čekakljivom gibanju devojačkih bedara. Tražim u izlomljenoj geometriji gradskih uglova. Tražim u parkovima plavim od benzinskih isparenja. Tražim u dirljivo-natvnoj zanesenosti devojčica pri skakanju iz jedne kocke „školice“ u drugu, i razmišljam kako ponekad u životu te kocke mogu da budu užasno ispreturane. Tražim u naježenoj koži teke s mirisom šlepova i riba. Tražim u svilenošamponskim kosama šparica. Tražim u karminalnom osmehu filmske dive. Tražim u tiho pripijenim dlanovima ljubavnika. Tražim.

I ne nalazim.

Onda ubedjujem sebe. Nema Dobrih Senki.

Ali, onaj drugi u meni kaže: „Ima. Samo ih treba naći.“

Ja se lutim. Zašto je on dosadan. Dobre Senke su živele nekad u rđim drhtajima sunčevih prstiju, u rumenim očima golubova, u mojoj aprilasnoj kosi, u zanjihanim krcšnjama vrbača, u mom uverenju da se sa čvornovate dvorišne kruške može odletiti na Ostrva Južnoga Mora, u žutoj žaljivi kraj zida razorene kuće detinjstva. Tu su živele Dobre Senke. Više ih nema.

— Lažeš! Opet lažeš. — dosadno je uporan onaj drugi.

Ali, ja neću do ga slušam. On ima telo načinjeno od mesečine i oči okrenute brojanju bivših minuta. Zato je on uvek spreman da veruje svakoj besmislici.

— Lažeš. Znam da lažeš. — kaže on mirno. — I ti si zajedno samnom sretao Dobre Senke na izrovanim livadama detinjstva. Zašto govoriš da ih nema? Ja, pobedjen, sležem ramenima.

Našto mu pričati o dečjim očima koje znaju da je drvo drvo, nebo-nebo i da nikakav deda mraz ne postoji. Našto mu govoriti o starici kojoj je rat opljačkao čak i fotografije pobijenih sinova. Našto ga potsećali na umitanja u sebi samom. Našto na strepnju da može svanuti atomsko jutro. Našto na zenice potamnele. Našto na izgubljeni smeh.

On ne bi verovao. Jer, on neće da veruje.

On je uporan. Toliko uporan da ja popuštam. Koračam ulicama. Pratim zalutale glasove. Grlim uplašene poglede. Potstičem umorne korake. I tražim. Tražim Dobre Senke.

Grozdana OLUJIĆ

Park

U sunčana jutra odjekuje od dečje graje. U dremljiva popodnevna tone u uspomena penzionera. Večerom šumi od šapata zaljubljenih.

Samo je uvek isti za starca koji skuplja opatke za svima.

Žedj krvi

Svakog proleća se slučajno nalaze.

Svake jeseni se čutke razilaze.

U medjuvremenu, oboje žive od tuđe ljubavi.

Snovi

Dok je volela njega — on je sanjao o drugoj. Kad je zavolela drugog — sanjao je o njoj.

Crna kafa

Dva prijatelja su uz crnu kafu maštali o slavi.

Kad su je postigli, od njihovog prijateljstva ostala je samo crna kafa.

Jelica LAZAREVIĆ

(NASTAVAK SA 1. STRANE)

hovich godina. Moj sin je bio među njima.“

Hteli bi možda da zaborave. Ali ne zaboravljaju se lako tolike spaljene kuće, toliki srušeni mostovi, tolike posećene šume da se partizani ne bi mogli u njima skloniti, ne zaboravljaju se lako tolike borbe i toliki mrtvi.

Iz tih ruševina, iz tih bitaka, iz tih mrtvih nikla je danas nova Jugoslavija, stvarnost nove Jugoslavije. Sve što sam maločas rekla, to je stvarnost jednog turista, Francuza, Engleza ili Nemca koji se šeta sa fotoografskim aparatom o ramenu hvatajuću samo živopisni dekor ili ništa. Za mene je važna druga stvarnost. To je izgradnja socijalizma. Radnički saveti, koji stvarno osiguravaju rukovodjenje ekonomskim životom zemlje, svakako su jedan od najvažnijih činilaca u izgradnji socijalizma ovih poslednjih godina. Jugoslovensko iskustvo stavlja se u istorijski rad sa udruživanjem radnika 1848 i sa Komunom 1871. Ona nosi u sebi onu ogromnu nadu koju užurbani turisti, zaustavljajući se samo na lepim pejzažima, ne otkrivaju uvek.

Za mene, to je baš ono šta nalazim na svakom putu po Jugoslaviji i što uvek ponese sa sobom.

Prevela sa francuskog

Mirjana TRAILOVIĆ